

Van (legalább) egy hely a Földön, ami bár nagyon érdekes, de igencsak keveseknek szerepelhet a bakancslistáján. Régen a mesekönyvekben ezt olvasták nekünk: „...messze, az Óperenciás-tengeren is túl”, nos, ez esetünkben úgy változik: „olyan messze, hogy adott esetben a Nemzetközi Űrállomás a legközelebbi lakott hely”. Ez a Point Nemo (Nemo-pont).

Point Nemo

A **Nemo-pont** a Föld óceáni megközelíthetlenségi pólusa. A Csendes-óceán déli részén található, a déli szélesség 48°52.6' és a nyugati hosszúság 123°23.6' koordinátáin. **A legközelebbi szárazföldek pontosan 2688 kilométerre (1670 mérföldre) találhatók.**

Északra a Pitcairn-szigetekhez tartozó **Ducie-sziget**, északkeletre a Húsvét-sziget melletti **Motu Nui sziklasziget**, délre pedig az antarktiszi **Maher-sziget** fekszik. Mindhárom part teljesen lakatlan.

A pontot **Hrvoje Lukatela** horvát-kanadai térképész-mérnök határozta meg 1992-ben egy számítógépes program segítségével. A nevet **Jules Verne Húszezer mérföld a tenger alatt** című regényének hősről, Nemo kapitányról kapta (a „*nemo*” latinul senkit jelent), ami tökéletesen utal a hely elhagyatottságára.

Bár az interneten kering egy kép egy bójáról, ami kijelöli a helyet, valójában a Nemo-ponton egyáltalán nincs bója, semmilyen fizikai jelzőfény, építmény vagy úszó tárgy. Egy bója rögzítéséhez 4 kilométer mélyre kellene leengedni egy gigantikus horgonyláncot a nyílt óceánon. Ráadásul a bóják karbantartást (akkumulátorcserét, tisztítást) igényelnek, de mivel a hely elképesztően messze van mindentől, senki nem hajózna oda csak azért, hogy megszerelje.

Amikor a Nemzetközi Űrállomás (ISS) elhalad a Nemo-pont felett, az űrhajósok mindössze nagyjából 415-420 kilométeres magasságban vannak. Így a legközelebbi emberek nem a Földön, hanem az űrben tartózkodnak.

Emberi jelenlét szinte kizárólag évente egyszer fordul elő a térségben, amikor a **The Ocean Race** (korábban *Volvo Ocean Race*) földkerülő vitorlásverseny flottája áthajózik a déli vizeken.

Biológiai sivatag

Bár a tenger nem teljesen steril, biológiailag az óceánok egyik leginkább élettelen területe. A terület a Dél-csendes-óceáni áramlási gyűrű (*South Pacific Gyre*) közepén található. Ez a hatalmas örvény megakadályozza, hogy a tápanyagokban gazdagabb hűvös parti áramlatok bejussanak a régióba.

Ráadásul a szárazföldek távolsága miatt a szél sem tud szerves anyagokat vagy ásványi port (például vasat) fújni a vízbe, ami a tengeri tápláléklánc alapját jelentő fitoplanktonok növekedéséhez kellene. Talán ezért is ütött nagyot 1997-ben a **„The Bloop”**, amely megannyi összeesküvés-hívőnek szolgáltatott napi csemegét éveken át.

The Bloop

Az amerikai **NOAA** (Nemzeti Óceán- és Légkörkutatói Hivatal) kutatói 1997 nyarán egy rendkívül hangos, ultra-alacsony frekvenciájú, nagyjából egy percre tartó morajlást rögzítettek a Csendes-óceán

déli részén.

A hangot olyan hidrofonok (víz alatti mikrofonok) észlelték, amelyeket eredetileg még a hidegháború alatt telepített az amerikai haditengerészet a szovjet tengeralattjárók kiszűrésére. A jelenség azért volt sokkoló, mert a hangot egymástól több mint 3000-5000 kilométerre elhelyezett mikrofonok is tisztán érzékelték – ez azt jelenti, hogy a hang elképesztően, korábban soha nem látott módon felerősödött a víz alatt.

A hang akusztikus profilja (gyorsan emelkedő frekvenciája) kísértetiesen hasonlított az élő szervezetek, például a bálnák által kiadott hangokra. Csakhogy a számítások szerint még a kék bálna (a Föld legnagyobb állata) sem lett volna képes ekkora hangerőt produkálni. Emiatt elterjedt az a feltételezés, hogy a Nemo-pont környéki felderítetlen, sötét mélységekben egy gigantikus, ismeretlen tengeri élőlény (egy gigászi polip vagy tengeri szörny) rejtőzik.

A horrorirodalom kedvelői is azonnal észrevették a hátborzongató egybeesést: **H. P. Lovecraft** fiktív vízi szörnyetege, **Cthulhu**, a novellák szerint egy elsüllyedt városban (**R'lyeh**) alussza örök álmát. Lovecraft az 1928-as írásában ennek a városnak a koordinátáit szinte hajszálpontosan oda lőtte be, ahol a valóságban a Nemo-pont található, és ahonnan a „The Bloop” hang is származott.

Persze a nagy elméletek virágzásának egy meglehetősen szürke magyarázat vetett véget, amikor – 15 évvel később – a NOAA kutatói az Antarktiszhoz közelebb eső újabb mikrofonok adatai alapján hivatalosan is megoldották a rejtélyt. A „The Bloop” nem egy élőlény volt, hanem egy *gleccserrengés* (**icequake**).

A hangot az okozta, amikor az antarktiszi jégmezőkből hatalmas, gigantikus jéghegyek repedtek meg, törtek le és súrolták az óceán fenekét. A jég roppanása és törése a víz alatt pontosan ilyen hatalmas erejű, alacsony frekvenciájú, „bugyborékolásszerű” morajlással jár, ami a tengeri akusztikai csatornákon keresztül ezer mérföldre is eljut.

A köztudatban elterjedt verzió egyébként egy 16-szorosára felgyorsított felvétel (így valóban úgy hangzik, mint egy buborék vagy egy állat); az eredeti hang valójában egy lassú, mély, dörgedelmes morajlás.

Űrtemető

Mivel a terület hatalmas, lakatlan és mentes a tengeri forgalomtól, a nemzetközi űrügynökségek hivatalosan is ezt a zónát jelölték ki a kiszolgált űreszközök irányított megsemmisítésére. Ezt a zónát „űrtemetőnek” (spacecraft cemetery) nevezik. 1971 óta 260-300 űreszközt irányítottak ide a Föld légkörébe való visszatéréskor.

A képzeletbeli fejfákon ebben a temetőben az űrkutatás meghatározó szereplői sorakoznak:

- A szovjet-orosz Mir űrállomás, amelyet 2001 márciusában temettek ide.
- Hat darab szovjet Szaljut űrállomás.
- Több mint 140 orosz Progressz teherűrhajó.
- Az Európai Űrügynökség (ESA) 5 darab ATV (Automated Transfer Vehicle) szállítóhajója.
- A japán űrügynökség (JAXA) HTV teherűrhajói.
- Különböző hordozórakéta-fokozatok és magáncégek (pl. SpaceX) eszközeinek darabjai.

Aztán voltak olyan nukleáris űreszközök is, amelyeket inkább itt kellett volna eltemetni, és nem Kanadában; a [Kozmosz 954](#) története itt olvasható.

Az űreszközök nagy része már a légkörbe lépéskor elég a hatalmas surlódástól, de azért néhány a

hőhatásnak ellenálló vagy széthullani nem tudó nagyobb darab eléri a vízfelszínt, majd lesüllyed a 4000 méteres mélységbe.

Ja, és amíg el nem felejttem, itt kerül majd „temetésre” az fentebb már emlegetett ISS is.

AZ ISS utolsó útja

A NASA és nemzetközi partnerei tervei szerint a Nemzetközi Űrállomást 2030 végéig üzemeltetik, és **a végső megsemmisítésre 2031 elején kerül sor.**

Az ISS-t nem hagyják magától keringeni, mert irányítatlanul zuhanna le. Először hagyják, hogy a légköri fékeződés természetes módon csökkentse a magasságát. Amikor eléri a kritikus szintet, egy erre kifejlesztett céljármű – a SpaceX által épített *U.S. Deorbit Vehicle (USDV)* – egy hatalmas erejű fékezőrakéta-gyújtással (re-entry burn) pontosan a Nemo-pont felé irányítja.

A futballpálya méretű állomás jelentős része majd látványos tűzgolyóként fog elégni a légkörben, de a robusztusabb darabjai a Nemo-pont vizeiben hullanak majd az óceánba. Az ISS hattyúdala egyben az űrrepülés egy korszakának, a nagy állami programoknak a végére is pontot tesz.

Mi jön az ISS után?

Az állami monstrumok korszaka leáldozóban van; az ISS után az „Alacsony Föld körüli pályát” (**LEO**) a magáncégek által üzemeltetett kereskedelmi űrállomások veszik át. A NASA nem épít újabb saját állomást ide, hanem szolgáltatásként bérli majd a helyet a kutatói számára. A legfontosabb érkező projektek:

- Axiom Station: Az Axiom Space által fejlesztett modulok, amelyeket először az ISS-hez csatlakoztatnak. Amikor az ISS-t lefejezik, ezek leválnak és önálló kereskedelmi űrállomásként működnek tovább.
- Orbital Reef: A Blue Origin és a Sierra Space közösen tervezett, moduláris felépítésű üzleti és kutatási „űrpari parkja”.
- Starlab: A Voyager Space, a Nanoracks és az Airbus együttműködésében készülő, folyamatosan lakható, globális tudományos laboratórium.
- Orosz saját állomás (ROSS): Oroszország – az ISS-ből való tervezett kiválása után – egy saját, nemzeti űrállomás felépítését tervezi.

From:

<https://mail.bolyongo.hu/> - bolyongó

Permanent link:

https://mail.bolyongo.hu/doku.php?id=passport:point_nemo&rev=1785870859

Last update: 2026/08/04 21:14

